

Asia: Lausunto HE laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta VN/12741/2022

Esitettyä tartuntatautilain määräaikaisten pykälien voimassaoloa ei tule enää jatkaa. Mikäli voimassaoloa kuitenkin jatketaan, on hyvä, että ravitsemusliikkeitä koskeva rajoitusharkinta siirtyisi kunnille ja aluehallintovirastoille, jotta toimialojen rajoituksiin liittyvä päätöksenteko olisi jatkossa yhdenvertaisempaa.

Mahdollisuus asettaa yleisötilaisuuksien rajoituksia ei ole toimiva keino, jolla sairaalahoidon ylikuormittuneisuutta säädellään. Lakiesityksen perusteluissa todetaan, että ” Perusoikeuksien rajoittamista koskevan päätöksen edellytyksenä on, että toimenpide olisi tehokas ja sillä olisi vaikuttavuutta sen tavoitteen saavuttamisessa, johon rajoitustoimella pyritään ja jonka toteutumisen turvaamiseksi rajoitus olisi välttämätöntä asettaa.” Vaikka yleisötilaisuudet olivat pitkiä aikoja laajasti rajoitettuja tai kokonaan kiellettyjä vuosien 2020-2022 aikana, tartuntamäärät kasvoivat silti. Yleisötilaisuuksien rajoittamista ei siis voida pitää vaikuttavana ja välttämättömänä keinona.

Sairaalahoidon ylikuormittumisen ehkäiseminen on sinällään parempi perustelu kuin taudin ehkäiseminen, pidämme sitäkin ongelmallisena ja hankalasti määriteltävänä. Olisiko parempi lisätä sairaalahoidon resursseja kuin estää ja rajoittaa elinkeinotoimintaa ja työn tekemistä ja korvata sitten valtion budjetista rajoitustoimista aiheutuvia taloudellisia menetyksiä?

Hallituksen esityksessä ei ole lainkaan arvioitu kulttuuri- ja tapahtuma-alalle suluista ja rajoituksista aiheutuneita ja mahdollisesti aiheutuvia taloudellisia menetyksiä eikä niiden vaikutusta työllisyyteen. Ikään kuin niitä ei olisi lainkaan. Teatteri ja tapahtuma-ala ovat kuitenkin korkeasti työllistävää sekä taloudellisesti merkittävää toimintaa, joka lisää ihmisten hyvinvointia, mikä on erityisen tarpeellista vaikeina aikoina.

Yleisöt eivät ole palanneet ja mikäli lisärajoituksia tullaan tekemään, heikentää se alan taloudellisia toimintaedellytyksiä entisestään.

Kulttuuri- ja tapahtuma-alan freelancereilta on estetty oman työn tai elinkeinon harjoittaminen ja heidän taloudelliset menetyksensä ovat olleet henkilökohtaisella tasolla merkittäviä. Esimerkiksi teattereiden saamat koronatuot eivät kohdistuneet freelancereille, koska heille maksetaan vain kun työtä tehdään. Taiteilijoille kohdistetut koronapurahat eivät ole kohdentuneet oikein. Moni on pudonnut jo ansiosidonnaiselta ja/tai korona-aikana kerrytetty ansiosidonnaisen määrä on aikaisempaa pienempi.

Mikäli rajoitus- tai sulkutoimia tullaan jatkossa tekemään, niistä aiheutuvat menetykset tulee korvata täysimääräisesti sekä esim. teattereille mutta myös alan freelancereille.

Tartuntatautilain kokonaisuudistus tulee valmistella pikaisella aikataululla. Kokonaisuudistuksen valmistelussa tulisi huomioida tapahtuma- ja kulttuurialan asiantuntemus siitä, miten yleisötilaisuuksissa huolehditaan tartuntojen ehkäisemisestä.

Helsingissä 30.6.2022

NÄYTTELIJÄLIITTO – SKÅDESPELARFÖRBUNDET RY.

Elina Kuusikko
toiminnanjohtaja